

Veel gestelde vragen en antwoorden

In dit document treft u de meest gestelde vragen over de nieuwe ontwikkelingen bij interlandelijke adoptieprocedures en de antwoorden daarop. De vragen zijn gecategoriseerd in een vijftal fasen/onderwerpen:

1. Aspirant-adoptiefouders in voorlichtingsfase
2. Aspirant-adoptiefouders in screeningsfase
3. Aspirant-adoptiefouders die zich willen inschrijven
4. Landenanalyse
5. Centrale bemiddelingsorganisatie

Als u specifieke vragen heeft die niet in dit document zijn beschreven kunt u contact opnemen met onderstaande nummers:

- Als u vragen heeft over de landenanalyse en de Centrale bemiddelingsorganisatie kunt u contact opnemen met het Ministerie van Justitie en Veiligheid: telefoonnummer 1400
- Als u vragen heeft over de voorlichting kunt u contact opnemen met Fiom/Adoptievoorzieningen van maandag tot en met donderdag: telefoonnummer 030-2330340
- Als u vragen heeft over de screening kunt u contact opnemen met uw betreffende Raadslocatie.

Aspirant-adoptiefouders in de voorlichtingsfase

Wanneer wordt de voorlichting weer opgestart?

Aspirant-adoptiefouders waarvan de voorlichtingscursus is opgeschort, worden zo snel als mogelijk (binnen nu en 4 weken) door Fiom benaderd. De voorlichtingscursus wordt weer opgepakt.

Aspirant-adoptiefouders die inmiddels de informatiebijeenkomst hebben gevolgd en in afwachting zijn van een uitnodiging voor de verplichte voorlichtingscursus zullen een uitnodiging ontvangen van Fiom/Adoptievoorzieningen. De verwachting is dat het eerste kwartaal van 2023 de eerste groepen de voorlichtingscursus kunnen gaan opstarten. Dit gaat op volgorde van het BKA-nummer dat u heeft ontvangen. Dat kan betekenen dat er ook aspirant-adoptiefouders zijn die in de loop van 2023 kunnen gaan starten.

Aspirant-adoptiefouders die onlangs een verzoek om een beginseltoestemming hebben ingediend, ontvangen van Fiom/Adoptievoorzieningen een BKA-nummer. Ook wordt u uitgenodigd voor de algemene informatiebijeenkomst. Echter, gelet op het grote aantal aspirant-adoptiefouders dat al in de voorlichtingsfase zat en als eerste hun voorlichtingscursus zullen afronden, zal het nog enige tijd duren voordat u de voorlichting kunt starten. Omdat het van belang is om de verplichte voorlichtingscursus niet te lang na de informatiebijeenkomst te starten, zullen de eerste informatiebijeenkomsten voor aspirant-adoptiefouders met een nieuwe aanvraag eind 2023/begin 2024 starten. Dit gaat dan op volgorde van inschrijving.

Wat is er veranderd aan de voorlichtingsbijeenkomsten?

De verplichte voorlichtingscursus zal hetzelfde karakter hebben als vóór de opschorting. Onderwerpen als identiteit, specials needs, loyaliteit etc. blijven de aandacht krijgen. Ook wordt aandacht besteed aan de wijzigingen in het adoptiestelsel. Denk hierbij bijvoorbeeld aan één centrale bemiddelingsorganisatie en het beperkter aantal landen waar u uit kunt adopteren.

Ik heb de informatiebijeenkomst en de verplichte voorlichtingsbijeenkomsten al gevolgd voor de opschorting, moet ik dit nu opnieuw doen?

De reeds gevolgde informatiebijeenkomst en reeds afgeronde voorlichtingscursussen hoeven niet opnieuw gevolgd worden. Op deze website en in de brief aan de Tweede Kamer is informatie opgenomen over de wijzigingen die plaatsvinden in het adoptiestelsel.

Ik heb betaald maar wil er toch mee stoppen. Het heeft te lang geduurd. Krijg ik nu mijn geld terug?

Normaal gesproken krijgt u uw geld niet terug wanneer u tijdens het traject zelf besluit om te stoppen. In de huidige situatie willen we hier echter een uitzondering op maken. U kunt uw geld van de verplichte voorlichting terugkrijgen tot aan het moment waarop duidelijk is hoe het nieuwe stelsel er uit gaat zien en welke landen voor interlandelijke adoptie in aanmerking komen. We kunnen ons voorstellen dat u op basis van die informatie uw besluit heroverweegt om het traject al dan niet te vervolgen. U kunt hiertoe voor 9 januari 2023 een gemotiveerd verzoek indienen bij de Centrale autoriteit via adoptie@minjenv.nl. Overige kosten worden niet vergoed.

Aspirant-adoptiefouders in de screeningsfase

Wanneer worden de gezinsonderzoeken weer opgestart?

Aspirant-adoptiefouders die reeds voor de opschorting in afwachting waren van het gezinsonderzoek of waarvan het gezinsonderzoek is afgebroken vanwege de opschorting worden binnen nu en drie weken door de Raad voor de Kinderbescherming gebeld. De Raad voor de Kinderbescherming zal inventariseren of u uw procedure wenst voort te zetten of vanwege alle wijzigingen in het stelsel wenst af te breken. De verwachting is dat nog dit jaar gezinsonderzoeken worden voortgezet.

Door de opschorting loop ik nu tegen de leeftijdsgrenzen aan. Wat betekent dit voor de screening door de Raad voor de Kinderbescherming?

De leeftijdsgrens om te kunnen adopteren is vastgesteld op 46 jaar. Echter, als er sprake is van bijzondere omstandigheden kan afgeweken worden van deze leeftijdsgrens. De opschorting alleen is geen reden om af te wijken van de leeftijdsgrenzen en wordt niet aangemerkt als bijzondere omstandigheid. U dient per brief (aan de Centrale autoriteit) aan te geven wat de bijzondere omstandigheden in uw specifieke situatie zijn. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert de Centrale autoriteit dan of bij u sprake is van bijzondere geschiktheid en een afwijking van de geldende leeftijdsgrens gerechtvaardigd is.

Wat is er veranderd aan de gezinsonderzoeken door de RvdK?

Omdat bij de problematiek van de kinderen die geadopteerd worden vaak een speciale zorgbehoefte speelt, wordt strikter onderzocht of uw draagkracht voldoende is om te kunnen voldoen aan de zorgbehoefte van de kinderen. Ook zal de Raad voor de Kinderbescherming een scherpere afweging maken tussen beschermende factoren en aandachtspunten of risicofactoren bij de advisering over uw geschiktheid. Daarnaast zal meer aandacht worden besteed aan identiteitsvorming en identiteitsvraagstukken in relatie tot interlandelijke adoptie.

In welke volgorde wordt de screening weer opgepakt?

Als eerst worden gezinsonderzoeken opgepakt van die aspirant-adoptiefouders waarvan het onderzoek was opgeschort. Daarna start de screening van de aspirant-adoptiefouders die nog aan het begin van de screening staan. De verwachting is dat de Raad voor de Kinderbescherming in het eerste kwartaal van 2023 voor al deze aspirant-adoptiefouders (waarvan gezinsonderzoek is opgeschort of in afwachting zijn van de start gezinsonderzoek toen opschorting van kracht ging) het gezinsonderzoek zal hebben afgerond.

Moet ik zelf contact opnemen met de RvdK voor het inplannen van een afspraak?

De Raad voor de Kinderbescherming neemt contact met u op zodra de gesprekken voor het gezinsonderzoek kunnen worden ingepland.

Hoe lang duurt een gezinsonderzoek?

De doorlooptijd van een gezinsonderzoek is gemiddeld drie maanden.

Wordt mijn gezinsonderzoek hervat of moet er een nieuw onderzoek plaatsvinden?

Voor de aspirant-adoptiefouders waarvan hun gezinsonderzoek is opgeschort, wordt dit hervat. Omdat het gezinsonderzoek al enige tijd geleden is stilgelegd, zal de Raad voor de Kinderbescherming een beoordeling maken op welke wijze dit hervat wordt en hoeveel (aanvullende) gesprekken daarvoor nodig zijn.

Aspirant-adoptiefouders die zich willen inschrijven

Welke stappen moet ik ondernemen als ik mij wil inschrijven voor een adoptieprocedure?

Op www.adoptie.nl kunt u het formulier downloaden waarmee u een verzoek om een beginseltoestemming kunt indienen. Zodra uw aanvraag verwerkt is, ontvangt u een BKA-nummer. Zodra u aan de beurt bent voor de algemene informatiebijeenkomst wordt u hiervoor uitgenodigd door Fiom/Adoptievoorzieningen. Echter, gelet op het aantal aspirant-adoptiefouders dat nog hun procedure moet afronden of reeds ingeschreven is, is de verwachting dat in 2024 nieuwe voorlichting rondes zullen starten voor aspirant-adoptiefouders die zich nieuw willen inschrijven.

Op de website www.adoptie.nl is beschreven aan welke voorwaarden u moet voldoen en hoe de exacte procedure eruit ziet.

Ik wil een tweede of derde procedure opstarten. Hoe worden deze aanvragen verwerkt?

Voor aspirant-adoptiefouders die een tweede of derde aanvraag hebben ingediend, hoeven de voorlichting niet nogmaals te volgen. De Raad voor de Kinderbescherming neemt deze verzoeken in behandeling zodra de eerder opgeschorte onderzoeken zijn afgerond.

Landenanalyse en selectie

Waarom is het er een landenanalyse gemaakt en waarom wordt het aantal landen waaruit geadopteerd kan worden beperkt?

De Minister voor Rechtsbescherming heeft besloten dat interlandelijke adoptie een mogelijkheid blijft voor kinderen die in het land van herkomst niet veilig (kunnen) worden opgevangen. Echter,

gelet op het risico's op de misstanden die de Commissie Joustra heeft geconstateerd, kan dit nog slechts plaatsvinden in een strikter gereguleerd systeem waardoor het risico op misstanden verder wordt beperkt. Eén van de onderdelen is dat de adoptierelatie met de ontvangende landen is heroverwogen op basis van een aantal criteria. Deze heroverweging heeft ertoe geleid dat met een aantal landen van herkomst de adoptierelatie wordt afgebouwd. Er worden geen nieuwe ouderprofielen naar deze landen van herkomst toegestuurd. Het beperken van het aantal landen en de intensievere samenwerking met landen van herkomst waar nog wel uit geadopteerd kan worden, beperkt het risico op misstanden.

Aan de hand van welke criteria is de landenanalyse gemaakt?

Een uitgebreide beschrijving van de criteria kunt u vinden op de website www.rijksoverheid.nl
Kortgezegd zijn de onderstaande criteria gebruikt:

- Zijn de landen aangesloten bij Haags Adoptieverdrag, Internationaal Verdrag Rechten van het Kind en Facultatief Protocol inzake kinderkoop.
- Passen de landen het subsidiariteitsbeginsel (wordt eerst gezocht naar opvang in eigen land) én het non-discriminatiebeginsel (worden bepaalde bevolkingsgroepen niet achtergesteld) toe.
- Welke maatschappelijke aspecten zijn van invloed op de adoptieprocedures.
- Wat is de kwaliteit van het jeugdbeschermingsstelsel.
- Hoe verlopen de procedures inhoudelijk.
- Risico op corruptie.
- Gemiddelde kosten van de adoptieprocedure.
- Aantallen interlandelijke adopties de afgelopen jaren.

Op de website www.rijksoverheid.nl treft u ook de landenanalyse aan en de redenen waarom de samenwerkingsrelatie met een land wordt voortgezet of wordt afgebouwd.

Wordt de samenwerkingsrelatie met landen van herkomst per direct beëindigd?

Er is besloten de adoptierelatie met een aantal landen af te bouwen. Dat betekent dat er geen nieuwe ouderprofielen naar dat betreffende land worden gestuurd. Het is het streven om lopende procedures verder te vervolgen als uw dossier reeds in het land van herkomst ligt. Hierbij dient opgemerkt te worden dat er ook bereidheid moet zijn vanuit het land van herkomst. De Ca IKA zal hierover zo snel als mogelijk in overleg gaan met de betreffende landen.

Nu de samenwerkingsrelatie met het land van mijn voorkeur wordt beëindigd, wil ik stoppen met de adoptieprocedure. Kan ik een vergoeding krijgen voor de gemaakte kosten?

Als uw dossier reeds in het land van herkomst ligt, kan uw procedure verder vervolgd worden als het land van herkomst daarmee instemt. Omdat in dat geval de mogelijkheid blijft bestaan om te kunnen adopteren uit het land van uw voorkeur, worden de kosten niet terugbetaald als u zelf besluit te stoppen met de interlandelijke adoptieprocedure.

Kan ik een specifiek land kiezen waaruit ik wil adopteren?

Het uitgangspunt in het nieuwe stelsel is dat aspirant-adoptiefouders beschikbaar zijn voor kinderen die baat hebben bij interlandelijke adoptie. Uw voorkeur voor een bepaald land is niet leidend zijn bij bemiddeling. Uiteraard wordt zorgvuldig met de bemiddelaar besproken wat uw voorkeuren zijn en wat de mogelijkheden zijn.

Worden er nog nieuwe contacten ontwikkeld in landen waar veel kinderen zonder ouders moeten opgroeien?

Gelet op de huidige ontwikkelingen en het kabinetsbeleid op het gebied van interlandelijke adoptie, ligt het niet voor de hand dat de landenlijst wordt uitgebreid. Echter, als een land zich aandient met een specifieke vraag om hulp bij de permanente opvang van kinderen die adoptabel verklaard zijn, dan zal de Centrale autoriteit daar in samenwerking met de centrale bemiddelingsorganisatie onderzoek naar verrichten. De vastgestelde selectiecriteria blijven ook dan van kracht.

In welke landen is adoptie voor paren van gelijk geslacht mogelijk?

Op basis van de landselectie blijft het mogelijk om uit Zuid-Afrika te adopteren als paar van gelijk geslacht. Afhankelijk van de uitkomst van het nader overleg met Portugal over het al dan niet continueren van de samenwerkingsrelatie op adoptie, blijft ook dat land een mogelijkheid. Het wegvallen van de Verenigde Staten is van invloed op het aantal landen waar paren van gelijk geslacht uit kunnen adopteren. Echter, het uitgangspunt is het belang van het kind en de eisen en beperkingen die landen stellen. Denk hierbij ook aan eisen en beperkingen met betrekking tot de geloofsovertuiging of samenlevingsverband. De wensen van de aspirant-adoptiefouders staan hier niet bij centraal.

Kunnen we overstappen naar een ander land als het land waarvoor we in procedure waren stopt?

Het streven is om de bemiddeling van de ouder-dossiers die nu in landen van herkomst liggen (waar de relatie mee wordt afgebouwd) te vervolgen. Er is in dat geval geen noodzaak over te stappen naar een ander land. Als u desalniettemin wenst over te stappen naar een ander land kunt u dat bespreken met uw huidige vergunninghouder en later met de centrale bemiddelingsorganisatie. Dit kan voor u wel extra kosten met zich mee brengen.,

Is er nog wel ruimte voor (bij)plaatsing sibling van een al in Nederland geplaatst adoptiekind uit landen waarmee bemiddeling stopt? (als broertje of zusje daarna in procedure komt)?

In die situaties waarbij een land van herkomst (waar de samenwerking mee is afgebouwd) vraagt naar de mogelijkheden om een broertje of zusje bij te plaatsen, zal de Centrale autoriteit zorgvuldig afwegen welke mogelijkheden hiervoor zijn.

Centrale Bemiddelingsorganisatie

Waarom wordt het stelsel van vergunninghouders gewijzigd?

De Commissie Joustra heeft in haar rapport geconcludeerd dat in het adoptiesysteem kwetsbaarheden aanwezig zijn. Eén van deze kwetsbaarheden zijn private organisaties die betrokken zijn (en zijn geweest) bij interlandelijke adoptie. Door het inrichten van één centrale bemiddelingsorganisatie en het aanscherpen van toezicht daarop kunnen eventuele financiële prikkels met een (mogelijk) risico op misstanden binnen het Nederlandse interlandelijke adoptiesysteem tot een minimum worden beperkt. Eén centrale organisatie levert ook op dat herkomstlanden en aspirant-adoptiefouders niet zijn verdeeld onder vier verschillende instanties. Hierdoor is een balans tussen de kinderen die baat hebben bij interlandelijke adoptie en beschikbare aspirant-adoptiefouders beter gewaarborgd. Dit komt ten goede aan de matching gebaseerd op de behoeften van een individueel kind.

Kan ik de procedure hervatten bij de huidige vergunninghouder?

Als u reeds in het bezit bent van een beginseltoestemming en bent ingeschreven bij een van de vier vergunninghouders, kunt u uw procedure verder vervolgen. In overleg met de vergunninghouders wordt bezien of en wanneer uw dossier wordt overdragen zodra de nieuwe bemiddelingsorganisatie van start gaat. Uiteraard wordt u hierover tijdig geïnformeerd.

Wat zal er veranderen in het bemiddelingsproces?

Het aantal landen waaruit kan worden geadopteerd is beperkter. Daarnaast zijn de wensen van de aspirant-adoptiefouders voor wat betreft het land waaruit zij wensen te adopteren niet leidend. Het is vooral van belang dat er een groep beschikbare aspirant-adoptiefouders is die kan voorzien in een optimale match voor de opnemings van een buitenlands kind ter adoptie.

Wanneer start de nieuw op te richten centrale bemiddelingsorganisatie met zijn werkzaamheden?

De verwachting is dat in de loop van 2023 stapsgewijs de centrale bemiddelingsorganisatie van start zal gaan.

Moet ik extra kosten maken als de centrale bemiddelingsorganisatie de bemiddeling overneemt van de huidige vergunninghouder?

Het uitgangspunt is dat aspirant-adoptiefouders geen extra kosten maken zodra het dossier wordt overgedragen.

Lopen straks alle procedures via de CBO, of zijn er nog opties om (deel)bemiddeling te doen?

Ja, alle adoptieprocedures verlopen uiteindelijk via de centrale bemiddelingsorganisatie. De mogelijkheid tot deelbemiddeling strookt niet meer met het kabinetsbeleid over interlandelijke adoptie; het risico op misstanden is daarbij te groot. Hier zal de wet dan ook op worden aangepast.

Post-placement

Wat gebeurt er met mijn afgeronde dossier als de vergunninghouder stopt?

Het streven is om alle afgeronde adoptiedossiers centraal op te slaan. Dat betekent dat uw bemiddelingsdossier ook daar wordt opgeslagen.

Wanneer de vergunninghouder stopt, wat moet ik dan doen met de post placement rapportages?

De post-placement rapportages dient u aan te leveren zoals gebruikelijk. Wel zullen deze activiteiten op den duur ook overgenomen worden door de centrale bemiddelingsorganisatie. Zodra er wijzigingen zijn ten aanzien van het aanleveren van de post-placement rapportages dan wordt u daar uiteraard over geïnformeerd.

Kan ik bij de centrale bemiddelingsorganisatie terecht met vragen over nazorg?

Als uw adoptieprocedure nog geen jaar geleden is afgerond, kunt u voor vragen met betrekking tot nazorg terecht bij de huidige vergunninghouders en straks bij de centrale bemiddelingsorganisatie. Echter, u kunt voor nazorg ook terecht bij Fiom/Adoptievoorzieningen

Kan ik bij de centrale bemiddelingsorganisatie terecht met vragen over roots zoektochten?

Als u vragen heeft over roots zoektochten dan kunt u vanaf januari 2023 terecht bij het Expertisecentrum. Op de website van Fiom kunt u binnenkort vinden wanneer het Centrum operationeel is en welke contactgegevens daarbij horen. De verwachting is dat eind dit jaar stapsgewijs diensten door het Expertisecentrum geboden kunnen worden.

Welke consequenties zijn er voor hulp bij zoekacties/rootsreizen als landen voor Nederland afvallen voor bemiddeling?

Er zullen geen consequenties zijn voor rootsreizen en zoekacties. Deze werkzaamheden kunnen blijven doorlopen.